

336.71.078.3:347.734(478)

PRINCIPIILE ORGANIZĂRII FUNȚIEI DE CONFORMITATE ÎN ÎNSTITUȚIILE FINANCIARE BĂNCARE*

*Drd. Daniela DERMENGI, ASEM
danieladermengi@gmail.com*

Acest articol abordează principiile formulate de Comitetul de la Basel privind organizarea și rolul funcției de conformitate în cadrul instituțiilor financiare bancare. De asemenea, sunt analizate prevederile legislației financiare naționale și maniera în care propunerile Comitetului de la Basel au fost reflectate în cadrul regulator local. Conformarea la standardele Basel III constituie principala provocare pentru sistemul bancar autohton, iar principalele acte normative de punere în aplicare a standardelor denotă că Banca Națională a Moldovei a preluat toate principiile propuse de Comitet cu privire la conformitate. Unele prevederi ale actelor legislative emise de BNM sunt chiar o relatare mot-à-mot a principiilor Basel.

***Cuvinte-cheie:** Basel III, control intern, funcție de conformitate, cadru legislativ, administrare a riscurilor.*

JEL: E58.

Introducere

Criza financiară mondială din anul 2008, urmată ulterior de criza datoriilor suverane din Uniunea Europeană din anul 2012, au scos în evidență slăbiciunile sectorului financiar, implicit a sistemului bancar. Aceasta a impus regândirea cadrului internațional de reglementare și supraveghere a sectorului bancar, în vederea consolidării capacităților de gestiune a riscurilor bancare și a crizelor financiare. Astfel, la nivel internațional, observăm o întărire a reglementărilor și o implicare mai puternică a autorităților de supraveghere. În această ordine de idei, obiectivul noului Acord Basel III îl constituie perfecționarea managementului riscurilor, vizând

336.71.078.3:347.734(478)

COMPLIANCE FUNCTION PRINCIPLES IN THE FINANCIAL BANKING INSTITUTIONS*

*PhD candidate Daniela DERMENGI, ASEM
danieladermengi@gmail.com*

This article refers to the principles formulated by the Basel Committee on the organization and role of the compliance function within banking financial institutions. Also, the provisions of the national financial legislation and the manner in which the proposals of the Basel Committee were reflected in the local regulatory framework are analysed. The compliance with the Basel III standards is the main challenge for the national banking system, and the main normative acts for implementing the standards show that the National Bank of Moldova has adopted all the principles imposed by the Basel Committee, regarding the compliance function. Some provisions of the legislative acts issued by the NBM are even a word-by-word account of the Basel principles.

***Keywords:** Basel III, internal control, compliance function, legislative framework, risk management*

JEL: E58.

Introduction

The global financial crisis of 2008, followed by the sovereign debt crisis in the European Union in 2012, highlighted the weaknesses of the financial sector, implicitly of the banking system. This forced the rethinking of the international regulatory and supervisory framework of the banking sector, in order to strengthen the bank's capabilities to manage the banking risks and the financial crises. Thus, we see, at international level, a strengthening of the regulations and a stronger involvement of the supervisory authorities. In this sense, the new Basel III Agreement aims to improve risk management, targeting both micro-prudential measures (individual risks of

* Lucrarea a fost prezentată în cadrul Conferinței Științifico-Practice Internaționale „Controlul intern în cadrul instituțiilor financiare în contextul noului cadru de reglementare și al provocărilor tehnologice”, 22-23 martie 2019/ The paper was presented at the International Scientific and Practical Conference “Internal Control in Financial Institutions in the Context of the new Regulatory Framework and Technology Challenges”, 22-23 March 2019.

deopotrivă măsuri microprudențiale (riscurile individuale ale băncilor) și macroprudențiale (ansamblul sistemului bancar) [1, p.58].

Potrivit noului cadru de reglementare, soliditatea practicilor manageriale este demonstrată de: existența unui personal competent, a unor politici adecvate, a unui program de audit propriu și control intern corespunzător mărimii și complexității instituției, abilității în administrarea riscurilor, precum și existenței unui sistem informațional eficient [2, p.16].

Ralierea la cerințele reglementărilor Uniunii Europene impune sistemul bancar din Republica Moldova să depună eforturi susținute în vederea reducerii riscurilor de neconformitate și să preia bunele practici de gestionare a riscurilor bancare. În vederea implementării standardelor impuse de Basel III, Banca Națională a Moldovei (BNM) a emis o nouă lege bancară – Legea privind activitatea băncilor, care a intrat în vigoare din 01.01.2018. Noua lege bancară reprezintă o transpunere a legislației europene, care impune o viziune mai extinsă asupra riscurilor, principii stricte privind cadrul de administrare a activității bancare, mai multă prudență și noi instrumente de intervenție din partea băncii centrale. Astfel, potrivit Legii privind activitatea bancară, fiecare bancă trebuie să dispună de un cadru de administrare a activității riguros conceput, care să includă o structură organizatorică clară, cu linii de responsabilitate bine definite, procese eficiente de identificare, administrare, monitorizare și raportare a riscurilor existente și potențiale, un proces de evaluare a adecvării capitalului la riscuri și a adecvării lichidității și, nu în cele din urmă, mecanisme adecvate de control intern [3, art. 38 alin.(1)].

Cadrul de administrare a activității trebuie să fie cuprinzător și adaptat la natura, amploarea și complexitatea riscurilor inerente modelului de afaceri și activităților desfășurate de bancă. Mecanismele de control intern trebuie să asigure cel puțin organizarea funcțiilor de administrare a riscurilor, de asigurare a conformității și de audit intern [3, art. 38 alin. (2)]. Aceste funcții trebuie să fie independente, independența acestora fiind asigurată prin subordonare și raportare directă la Consiliul Băncii.

banks) and macro-prudential measures (banking system as a whole) [1, p.58].

According to the new regulatory framework, the soundness of managerial practices is demonstrated by: the existence of competent personnel, adequate policies, an own audit program and an internal control adequate to the size and complexity of the institution, the ability to manage risks, as well as the existence of an efficient information system [2, p.16].

The compliance to the requirements of European Union regulations requires the banking system of the Republic of Moldova to make efforts to reduce the risks of non-compliance and to take over the good practices of managing the banking risks. In order to implement the standards imposed by Basel III, the National Bank of Moldova (NBM) has made a new banking law – the Law on the activity of banks, which has come into force since 2018. The new banking law is a transposition of the European legislation, which imposes a broader view on risks, strict principles regarding the framework for managing the banking activity, more prudence and new intervention tools from the central bank. Thus, according to the Law on the activity of banks, “each bank shall have a solid clear-cut governance framework that includes a clear organizational structure with well-defined, transparent and consistent lines of responsibility, effective procedures for identifying, managing, monitoring and reporting the risks to which the bank is or may be exposed (crisis simulation scenarios), the operational risk capital adequacy assessment procedure, a liquidity adequacy assessment procedure, adequate internal control mechanisms, including rigorous administrative and accounting procedures, remuneration policies and practices that promote and are consistent with sound and effective risk management [3, art.38 par. (1)].

The governance framework, the procedures and mechanisms provided for in paragraph (1) shall be comprehensive and tailored to the nature, scale, and complexity of the risks inherent in the business model and the activities carried out by the bank. Internal control mechanisms shall ensure at least the implementation of risk management, compliance and internal audit functions [3, art.38 par. (2)]. These functions must be indepen-

Funcția de conformitate este considerată a fi partea centrală a cadrului de administrare intern al băncii și are rolul de a asigura faptul că banca activează în conformitate cu legislația financiară și nu numai. Nu e suficient ca politicile și procedurile interne ale băncii să fie în conformitate, ci să fie capabile de administrarea eficientă a riscurilor. În plus, fiecare persoană din cadrul băncii trebuie să fie pe deplin conștientă de responsabilitățile sale în legătură cu asigurarea conformității. Responsabilitatea administrării riscurilor de conformitate nu se limitează la nivelul specialiștilor în domeniul riscurilor sau al funcțiilor/ subdiviziunilor de conformitate.

În continuare, articolul analizează funcția de conformitate, din perspectiva cerințelor impuse de noile reglementări ale Băncii Naționale a Moldovei. Concomitent, se vor urmări principiile de bază stabilite de Basel III pentru organizarea funcției de conformitate în bănci.

Metode aplicate

Articolul tratează o temă de cercetare cu aspecte teoretice și legislative privind funcția de conformitate și riscul de conformitate în cadrul instituțiilor financiare bancare.

Astfel, cercetarea teoretică va cuprinde detalierea, pe de o parte, a actelor legislative ale Republicii Moldova – Legea privind activitatea băncilor (LAB) și Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor (în continuare – Regulamentul) – și, pe de altă parte, a Acordului Basel III. Pentru analiza reglementărilor cu caracter național și internațional, s-a recurs la metoda de cercetare comparativă. Analiza și interpretarea informațiilor obținute vor fi prezentate sub formă de text sau de tabel.

Rezultate și discuții

Comitetul de la Basel a stabilit zece principii de bază pentru organizarea funcției de conformitate și administrarea eficientă a riscului de conformitate în cadrul instituțiilor financiare bancare. Primele patru principii se referă la responsabilitățile organelor de conducere de a asigura și gestiona funcția de conformitate, precum și relațiile de raportare. Următoarele șase principii detaliază definiția de „funcție de conformitate permanentă și eficientă” din principiul 4.

dent, their independence being ensured by subordination and direct reporting to the Bank Council.

The compliance function is considered to be the central part of the bank's internal management framework and has the role of ensuring that the bank operates in accordance with the financial legislation and not only. The bank's internal policies and procedures are not sufficient to be in compliance, but they have to be capable to manage the risks efficiently. Moreover, each person within the bank must be fully aware of their responsibilities regarding ensuring compliance. The responsibility for managing compliance risks is not only compliance function's responsibility.

The article analyses the compliance function, from the perspective of the requirements imposed by the new regulations of the National Bank of Moldova. In parallel, the basic principles established by Basel III for organizing the compliance function in banks will be followed.

Applied methods

The article has a research theme with theoretical and legislative aspects regarding compliance function and compliance risk within banking financial institutions.

Thus, the theoretical research will describe, on the one hand, the requirements of legislative acts of the Republic of Moldova – the Law on the activity of banks (LAB) and the Regulation on banking activity management framework (hereinafter – the Regulation) – and, on the other hand, the principles of the Basel III Agreement. For the analysis of national and international regulations, it is used the comparative research method. The analysis and interpretation of the information obtained will be presented in text or tabular form.

Results and discussions

The Basel Committee has established ten basic principles for organization of the compliance function and managing the compliance risk within the banking financial institutions efficiently. The first four principles refer to the responsibilities of the governing bodies to ensure and manage the compliance function, as well as the reporting relationships. The following six principles detail the definition of “permanent and efficient compliance function” mentioned in 4th principle.

Tabelul 1/ Table 1

**Formularea principiilor Comitetului de la Basel în prevederile actelor BNM/
The formulation of Basel Committee Principles in the legislation issued by NBM**

Cerințele Comitetului de la Basel/ Basel Committee requirements	Prevederile actelor normative emise de BNM/ Provisions of legislation issued by NBM
Principiul 1. Monitorizarea procesului de administrare a riscului de conformitate de Consiliu/ Principle 1. Overseeing the management of the bank's compliance risk by the Bank's Council	Pct.11 din Regulament. Responsabilitățile Consiliului/ P.11 Regulation. Bank's Council responsibilities
Principiul 2. Administrarea eficientă a riscului de conformitate de către organul executiv/ Principle 2. Insurance by executive body of effective management of the bank's compliance risk	Art.42, alin.(2) din LAB. Atribuțiile organului executiv/ Art.42, paragraph (2) LAB. The duties of executive body
Principiul 3. Asigurarea formulării și comunicării politicii de conformitate de către organul executiv/ Principle 3. Ensuring the formulation and communication of a compliance policy by executive body	Pct.56 din Regulament. Atribuțiile organului executiv/ P.56 Regulation. The duties of executive body
Principiul 4. Asigurarea existenței unei funcții de conformitate permanente și eficiente de organul executiv/ Principle 4. Insurance by executive body a permanent and effective compliance function	Art.42, alin.(2) din LAB. Atribuțiile organului executiv Pct.56. Atribuțiile organului executiv Pct.61. Dreptul membrului organului executiv de a fi șef sau coordonator al funcției de conformitate/ Art.42, paragraph (2) LAB. The duties of executive body P.56. The duties of executive body P.61. The right of executive body member to be head or coordinator of compliance function
Principiul 5. Independența funcției de conformitate/ Principle 5. Independence of compliance function	Pct.202. Independența funcției de conformitate/ P.202. Independence of compliance function Pct.207. Drepturile funcției de conformitate/ P.207. The rights of compliance function Pct.209. Raportarea către Consiliu/ P.209. Reporting to the bank's Council Pct.269. Politica privind riscul de conformitate/ P.269. Policy on compliance risk
Principiul 6. Asigurarea funcției cu resurse necesare/ Principle 6. Resources for compliance function	Pct.207. Drepturile funcției de conformitate/ P.207. The rights of compliance function Pct.210. Calificările și abilitățile personalului/ P.210. Staff needed qualifications and abilities
Principiul 7. Responsabilitățile funcției de conformitate/ Principle 7. Compliance function responsibilities	Pct.206. Responsabilitățile funcției de conformitate/ P.206. The duties of compliance function
Principiul 8. Relația cu funcția de audit intern/ Principle 8. Relationship with Internal Audit	Pct.173. Relația cu funcția de audit intern/ P.173. Relationship with Internal Audit Pct.212. Scopul funcției de audit intern/ P.212. The scope of Internal Audit activity
Principiul 9. Conformarea cu legislația financiară și toate reglementările țării/ Principle 9. Compliance with applicable laws and regulations in all jurisdictions	Pct.152. Rolul mecanismului de control intern al băncii de a asigura conformarea cu prevederile legislației/ P.152. The role of internal control mechanism for ensuring the compliance
Principiul 10. Externalizarea funcției/ Principle 10. Compliance function outsourcing	Pct.183. Externalizarea sarcinilor operaționale ale funcției de conformitate/ P.183. Outsourcing of operational tasks of compliance function

Sursa: realizat de autor în baza sintezei literaturii de specialitate [3, art.42; 4, pct.11-269; 5, p.9-16]/ Source: drawn up by the author based on specialty literature [3, art.42; 4, pct.11-269; 5, p.9-16]

Principiul 1 presupune că responsabil de supravegherea procesului de gestiune a riscului de conformitate este Consiliul băncii. Consiliul e cel care aprobă politica de conformitate. Cel puțin o dată pe an, Consiliul trebuie să evalueze gradul în care banca gestionează eficient riscurile de conformitate. În pct.11 subpct.5 din Regulament, acest principiu se reflectă prin faptul că Consiliul e responsabil de supravegherea și asigurarea eficacității activității funcțiilor de control intern [4, pct.11] și poate fi considerat ca fiind respectat total.

Principiile 2, 3 și 4 țin de responsabilitățile organului executiv, vizavi de funcția de conformitate – administrarea eficientă a riscului de conformitate, asigurarea formulării și comunicării politicii de conformitate și raportării Consiliului, asigurarea existenței unei funcții de conformitate permanente și eficiente. În art.42 din LAB, printre atribuțiile organului executiv este menționată „implementarea obiectivelor strategice: strategiei privind administrarea riscurilor și cadrul de administrare a activității băncii, inclusiv codului de governanță corporativă, aprobate de Consiliul băncii” [3, art.42]. În pct.56 din Regulament, este menționat că „organul executiv este responsabil de conducerea activității curente a băncii și raportează în fața Consiliului. În acest scop, organul executiv este obligat să asigure implementarea adecvată a cadrului de administrare a activității băncii, să elaboreze și să aprobe, după caz, reglementările interne secundare” [4, pct.56]. Pct.61 al Regulamentului permite membrului organului executiv să fie numit șef sau coordonator al funcției de administrare a riscurilor sau al funcției de conformitate sau al funcției combinate, cu condiția că membrul respectiv nu mai are alte atribuții sau responsabilități în cadrul organului executiv, care pot compromite activitățile de control intern derulate de membrul respectiv și independența funcțiilor de control intern și nu poate fi responsabil pentru liniile de activitate care generează profituri. Consiliul băncii poate să atribuie membrului respectiv dreptul de veto asupra deciziilor organului executiv. Astfel, prevederile actelor normative emise de BNM acoperă aceste trei principii formulate de Comitetul de la Basel ce se referă la responsabilitățile organului executiv.

Principiul 5 se referă la **independența funcției de conformitate** și la aspectele principale privind organizarea funcției-statut, șeful funcției, conflictul de interese și accesul la informație și personal.

Principle 1 says that the bank’s Council is responsible for overseeing the management of the bank’s compliance risk. The Council should approve the bank’s compliance policy. At least once a year, the Council should assess the extent to which the bank is managing its compliance risk effectively. In Regulation, this principle is reflected in p.11 subsection 5) – The council shall supervise and ensure the effectiveness of internal control functions [4, point 11]. Thus, the principle is considered fully respected.

Principles 2, 3 and 4 refer to the responsibilities of executive body for compliance – effective management of the bank’s compliance risk, responsibility for establishing and communicating a compliance policy and for reporting to the Council, responsibility for establishing a permanent and effective compliance function. In art.42 from LAB, through the executive body duties it is mentioned “to implement strategic objectives, the risk management strategy and the bank’s business management framework, including the corporate governance code, approved by the Board of the bank” [3, art.42]. In p.56 from Regulation is written that the “executive body is in charge of managing the current business of the bank and reports to the council. To this end, the executive body shall ensure proper implementation of the bank’s management framework, develop and approve secondary bylaws, where appropriate” [4, point 56]. P.61 of Regulation allows the member of the executive body to be appointed head or coordinator of the risk management function or compliance function or combined function provided that the member has no other duties or responsibilities in the executive body that may compromise internal control activities carried out by that member and the independence of internal control functions, and cannot be responsible for profit-generating activity lines. The council of the bank may assign to that member the right to veto decisions of the executive body. Thus, the provisions of NBM acts cover all these three principles formulated by Basel Committee.

Principle 5 refers to the **compliance function independence** and the main aspects regarding the organization of the compliance function – status, head of compliance, conflict of interests and access to the information and staff.

Astfel, Comitetul de la Basel menționează că funcția de conformitate trebuie să aibă un **statut** formal în cadrul băncii, pentru a i se conferi autoritate și independență. Acesta poate lua forma politicii de conformitate sau orice alt document formal. Documentul trebuie comunicat angajaților băncii.

Orice bancă trebuie să aibă un **șef al funcției de conformitate** pentru a coordona procesul de identificare și gestionare a riscului de conformitate și pentru supravegherea activității personalului funcției de conformitate.

Funcția de conformitate trebuie să fie independentă și personalul ce exercită această funcție să nu aibă și alte responsabilități.

Funcția de conformitate presupune dreptul de a comunica, din proprie inițiativă, cu oricare membru al personalului și să obțină acces la informația necesară pentru a-și îndeplini responsabilitățile [5, p.10].

Toate aceste aspecte ale Principiului susmenționat se regăsesc integral în prevederile Regulamentului. În pct.202 din Regulament, este menționat că „Banca trebuie să dispună de o **funcție independentă de conformitate**, care nu este implicată în nicio activitate de afaceri și suport al liniilor de afaceri și a cărei independență în activitate este asigurată prin raportarea nemijlocită la Consiliul băncii” [4, pct.202].

De asemenea, Regulamentul impune instituțiile bancare să dispună de o politică cu privire la riscul de conformitate, care să conțină unele aspecte obligatorii, printre care descrierea rolului, drepturilor, responsabilităților funcției de conformitate și stabilirea măsurilor care asigură independența acesteia; cerințe privind procesul de alocare a resurselor pentru îndeplinirea responsabilităților ce țin de funcția de conformitate; cerințe privind procedurile de stabilire a relațiilor cu funcția de administrare a riscurilor băncii și cu funcția de audit intern [4, pct.269].

Șeful funcției de conformitate raportează, în mod regulat, Consiliului băncii asupra oricăror aspecte ce țin de riscul de conformitate, precum și asupra activității funcției de conformitate [4, pct.209].

Personalul funcției de conformitate dispune de următoarele drepturi:

- 1) să comunice din proprie inițiativă cu orice angajat al băncii și să aibă acces la orice înregistrări, informație sau documente necesare pentru a-i permite îndeplinirea responsabilităților;

Basel Committee mentions that compliance function should have a formal status within the bank to give it the appropriate standing, authority and independence. This may be set out in the bank's compliance policy or in any other formal document. The document should be communicated to all staff throughout the bank.

Each bank should have an **executive or senior staff member** with overall responsibility for coordinating the identification and management of the bank's compliance risk and for supervising the activities of other compliance function staff.

The compliance function should be independent and the compliance function staff should be not involved in other bank's activities.

The compliance function should have the right on its own initiative to communicate with any staff member and obtain access to any records or files necessary to enable it to carry out its responsibilities [5, p.10].

All these aspects are covered by the provisions of Regulation. In p.202 is mentioned “The bank shall have an **independent compliance function** that is not involved in any activity and business line support, and whose independence of activity shall be ensured by reporting directly to the council of the bank” [4, point 202].

As well, the Regulation imposes to the banking institutions to have a compliance risk policy that includes, at a minimum: a description of roles, rights, responsibilities of the compliance function, and establishment of measures to ensure its independence; requirements for the resource allocation process for the exercise of responsibilities related to the compliance function; requirements for establishing relations with the bank's risk management function and with the internal audit function [4, point 269].

The head of the compliance function shall regularly report to the council of the bank on any matters relating to compliance risk and on the compliance function [4, point 209].

The compliance function staff shall have the following rights:

- 1) communicate upon their own initiative to any bank staff and have access to any records, information or documents required to enable them to fulfil their responsibilities;

- 2) să efectueze investigații asupra încălcărilor posibile ale politicii de conformitate și să dezvăluie liber constatările organelor de conducere;
- 3) să propună recomandări în scopul corectării situațiilor de neconformitate constatate [4, pct.207].

Principiul 6 presupune necesitatea de a pune la dispoziția funcției de conformitate resursele necesare pentru a se asigura că riscul de conformitate este gestionat eficient. Abilitățile profesionale ale personalului funcției de conformitate trebuie să fie menținute prin intermediul unei educații sistematice și traininguri [5, p.13].

Textul principiului formulat de Comitetul Basel a fost preluat integral în Regulament – „Personalul funcției de conformitate trebuie să aibă calificările necesare, experiență în domeniu și calitățile personale și profesionale, care să îi permită să desfășoare aceste activități specifice. De asemenea, acesta trebuie să aibă o bună cunoaștere a cadrului de reglementare și a standardelor profesionale și de etică” [4, pct.210].

Principiul 7 se raportează la **responsabilitățile funcției de conformitate**. Funcția de conformitate are în responsabilitate asistarea organului de conducere în:

- gestionarea eficientă a riscurilor de conformitate.
- educarea personalului în aspecte de conformitate și crearea punților de comunicare cu personalul în acest sens;
- formularea în scris a indicațiilor pentru personal, în ce privește implementarea conformității cu acte legislative, reguli, proceduri, prin politici și proceduri și alte documente, cum ar fi manuale de conformitate, coduri de conduită și ghiduri.

Funcția de conformitate trebuie să identifice, să documenteze și să evalueze riscurile de conformitate aferente activităților băncilor, inclusiv în contextul lansării de produse noi și practici noi de afaceri. Dacă banca deține un comitet al noilor produse, funcția de conformitate trebuie să fie parte din acest comitet. Funcția de conformitate trebuie să folosească metode specifice de măsurare a riscului de conformitate (de exemplu, prin utilizarea indicatorilor de performanță, cum ar fi numărul de reclamații sau de plăți/activități de tranzacționare neregulate). Funcția de conformitate trebuie să evalueze conformitatea actelor interne și să corecteze deficiențele și, unde e necesar, să formuleze propuneri de amendamente [5, p.13].

- 2) investigate possible violations of compliance policy and freely disclose the findings to management bodies;
- 3) propose corrective recommendations for detected incompliance [4, point 207].

Principle 6 refers to the necessity to ensure the compliance function with the appropriate resources to carry out its responsibilities effectively. The professional skills of compliance function staff should be maintained through regular and systematic education and training [5, p.13].

Text of this Principle has been fully taken over in Regulation – “The compliance function staff shall have the required qualifications, experience and personal and professional qualities that enable them to carry out these specific activities. They shall also have good knowledge of the regulatory framework and professional and ethical standards” [4, point 210].

Principle 7 refers to the **compliance function responsibilities**. The bank’s compliance function should be to assist management body in:

- managing effectively the compliance risks;
- educating staff on compliance issues, and acting as a contact point within the bank for compliance queries from staff members;
- establishing written guidance to staff on the appropriate implementation of compliance laws, rules and standards through policies and procedures and other documents such as compliance manuals, internal codes of conduct and practice guidelines.

The compliance function should identify, document and assess the compliance risks associated with the bank’s business activities, including the development of new products and business practices. If the bank has a new products committee, compliance function staff should be represented on the committee. The compliance function should also consider ways to measure compliance risk (e.g. by using performance indicators, such as number of complaints or irregular payments/ trading activities). The compliance function should assess the appropriateness of the bank’s compliance procedures and guidelines, promptly follow up any identified deficiencies, and, where necessary, formulate proposals for amendments” [5, p.13].

All these aspects are found in national regulations. According to the Regulation, the compliance function staff shall issue recommendations to the bank’s management body on

Toate aceste aspecte se regăsesc în reglementările naționale. Potrivit Regulamentului, personalul funcției de conformitate va emite recomandări organului de conducere al băncii cu privire la respectarea legilor, regulilor și standardelor, inclusiv informarea acestora despre situația actualizată în domeniul respectiv și despre posibilul impact al oricăror schimbări asupra băncii [4, pct.205].

Responsabilitățile funcției de conformitate trebuie să fie îndeplinite în baza unui program care să cuprindă minimum:

- 1) implementarea și revizuirea politicilor și procedurilor specifice;
- 2) evaluarea riscului de conformitate, testarea și informarea personalului băncii asupra aspectelor de conformitate;
- 3) verificarea corespunderii noilor produse și noilor proceduri cadrului de reglementare și amendamentelor acestuia incluse în actele normative adoptate, ale căror prevederi vor deveni aplicabile ulterior;
- 4) elaborarea și aplicarea metodologiilor de evaluare a riscului de conformitate, prin utilizarea unor indicatori de performanță (se prezumă orice încălcare identificată și/sau deficiențe, precum și măsurile corective recomandate pentru a le înlătura), care vor fi dezvoltate prin prelucrarea, agregarea sau filtrarea datelor ce indică potențialele probleme de conformitate;
- 5) monitorizarea și testarea conformității pe baza unor testări relevante și comunicarea rezultatelor potrivit liniilor de raportare ale băncii, în conformitate cu procedurile interne de administrare a riscurilor – text preluat integral din principiul formulat de Comitetul de la Basel [4, pct.206].

Șeful funcției de conformitate raportează, în mod regulat, Consiliului băncii asupra oricăror aspecte ce țin de riscul de conformitate, precum și asupra activității funcției de conformitate [4, pct.209] – această formulare a fost preluată integral din Principiul 7 al Comitetului de la Basel.

Principiul 8 descrie **relația funcției de conformitate cu funcția de audit intern**. Funcția de conformitate și funcția de audit trebuie să fie separate, pentru a se asigura că activitățile funcției de conformitate sunt analizate obiectiv. Riscul de conformitate ar trebui să fie inclus în metodologia de evaluare a riscurilor funcției de audit intern și trebuie să fie stabilit un program de audit, care să cuprindă și auditarea eficienței

compliance with laws, rules and standards, including their briefing on the current situation in the field and possible impact of any changes on the bank. [4, point 205].

The responsibilities of the compliance function shall be fulfilled based on a program comprising, at a minimum:

- 1) implementation and review of specific policies and procedures;
- 2) assessment of compliance risk, testing and informing bank staff on compliance issues;
- 3) checking the conformity of new products and new regulatory framework procedures and amendments included in the adopted normative acts, the provisions of which shall become applicable subsequently;
- 4) developing and applying methodologies for assessing compliance risk through performance indicators (assuming any identified violations and/or deficiencies, as well as recommended remedies to eliminate them) that shall be developed by processing, aggregating or filtering data indicating potential compliance issues;
- 5) monitoring and testing compliance based on relevant tests and communicating the results according to the bank's reporting lines in accordance with internal risk management procedures [4, point 206].

The head of the compliance function shall regularly report to the council of the bank on any matters relating to compliance risk as well as on the compliance function [4, point 209] – this formulation was fully taken over from Principles 7 of the Basel Committee.

Principle 8 describes the **relationship between the compliance function and internal audit**. The compliance function and the audit function should be separate, to ensure that the activities of the compliance function are subject to independent review. The scope and breadth of the activities of the compliance function should be subject to periodic review by the internal audit function. It is important, therefore, that there is a clear understanding within the bank as to how risk assessment and testing activities are divided between the two functions, and that this is documented (e.g. in the bank's compliance policy).

According to Regulation, the risk management function and compliance function may be combined, but the internal audit function shall not be combined with another internal control function [4, point 173].

funcției de conformitate. Rolul și responsabilitățile funcției de conformitate trebuie să fie periodic revizuite de funcția de audit intern. În același timp, este important să se facă o divizare clară a responsabilităților pe partea de evaluare riscului și testare a activităților între aceste două funcții și acest lucru să fie documentat (de exemplu, în politica de conformitate).

Potrivit Regulamentului, funcția de administrare a riscurilor și funcția de conformitate pot fi combinate, dar funcția de audit intern nu poate fi combinată cu altă funcție de control intern [4, pct.173].

De asemenea, este menționat, la modul general, despre legătura dintre funcția de audit intern și mecanismul de control intern, nu neapărat cu funcția de conformitate – „Scopul de bază al funcției de audit intern constă în evaluarea independentă, imparțială și obiectivă a suficienței și eficienței cadrului de administrare, în conformitate cu prevederile cadrului legal și normativ, cu regulamentele interne ale băncii, precum și în raportarea rezultatelor Consiliului băncii, comitetului de audit și informarea organului executiv, în vederea îmbunătățirii indicatorilor de activitate ai băncii prin aplicarea sistematică și ordonată a metodelor de evaluare și perfecționare a mecanismului de control intern în cadrul băncii” [4, pct.212].

Principiul 9 se referă la faptul că băncile trebuie să se conformeze legislației din toate jurisdicțiile în care își desfășoară activitățile, iar organizarea și structura funcției de conformitate trebuie să respecte cerințele legale ale țării. În Regulament, este menționat că „banca trebuie să dispună de propriul mecanism de control intern, care trebuie să asigure gestionarea eficientă a băncii, desfășurarea activităților financiare, într-un mod sigur și prudent, conformarea cu prevederile legislației, precum și protejarea intereselor deponenților și ale altor creditori ai băncii” [4, pct.152].

Principiul 10 se raportează la externalizarea funcției. Funcția de conformitate este o funcție-cheie în bancă. Potrivit Comitetului de la Basel, unele sarcini ale funcției de conformitate ar putea fi externalizate, dar trebuie să rămână sub supravegherea strictă a șefului funcției de conformitate [5, p.15].

Potrivit pct.183 din Regulament, sarcinile operaționale ale funcțiilor de control intern pot fi externalizate parțial sau integral, însă șefii funcțiilor de control intern și organul de conducere

Also, it is generally mentioned about the relationship between Internal Audit and internal control mechanism – “The main purpose of the internal audit function is independent, impartial and objective assessment of adequacy and effectiveness of the management framework in accordance with the provisions of the legal and regulatory framework, the bank’s bylaws, and reporting of results to the council of the bank, the audit committee and informing the executive body to improve bank activity indicators by systematically and orderly applying the methods of evaluation and improvement of the internal control mechanism within the bank” [4, point 212].

Principle 9 says that banks should comply with applicable laws and regulations in all jurisdictions in which they conduct business, and the organization and structure of the compliance function and its responsibilities should be consistent with local legal and regulatory requirements. In Regulation is mentioned that “The bank shall have its own internal control mechanism, which shall ensure efficient bank management, safe and prudent financial activities, compliance with legal provisions, and protection of the interests of depositors and other creditors of the bank” [4, point 152].

Principle 10 refers to the compliance function outsourcing. Compliance function is a key-function in the bank. According to Basel Committee, specific tasks of the compliance function may be outsourced, but they must remain subject to appropriate oversight by the head of compliance [5, p.15].

According to point 183 of Regulation, the operational tasks of internal control functions shall be partially or fully outsourced, but the heads of internal control functions and the management body shall remain accountable for these activities and for maintaining an adequate internal control functions within the bank [4, point 183]. Thus, this principle is fully respected by national legislation.

Regarding to the compliance function organization within a bank, the Basel Committee notes that there may be significant differences between banks depending on their size. In large banks, compliance staff can be located directly in the bank’s business lines, and internationally active banks can also have a group of local compliance officers. In smaller banks, the compliance function can be located in a separate unit.

rămân, în continuare, responsabili pentru aceste activități și pentru menținerea unei funcții de control intern adecvate în cadrul băncii [4, pct.183]. Deci, este un principiu respectat în totalitate de legislația locală.

Referitor la modul de organizare a funcției de conformitate într-o bancă, Comitetul Basel menționează că pot exista diferențe semnificative între bănci în funcție de mărimea acestora. În băncile mari, personalul de conformitate poate fi localizat direct în liniile de afaceri ale băncii, iar băncile internațional active pot avea, de asemenea, un grup de ofițeri de conformitate locali. În băncile mai mici, funcția de conformitate poate fi localizată într-o unitate separată.

Responsabilitățile de conformitate nu trebuie neapărat să fie îndeplinite de o subdiviziune separată de conformitate. În unele bănci, există subdiviziuni separate pentru ofițeri de conformitate specializați pe domenii concrete, cum ar fi protecția datelor, prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului.

Comitetul de la Basel sugerează băncilor să-și organizeze funcția de conformitate și să stabilească prioritățile pentru gestionarea riscului de conformitate într-o manieră care să fie adecvată cu propria strategie de gestionare a riscurilor. Pentru început, unele bănci își doresc să organizeze funcția de conformitate în cadrul funcției de risc operațional, având în vedere că există o relație strânsă între riscul de conformitate și unele aspecte privind riscul operațional. Alte bănci preferă însă să separe funcția de conformitate de funcția de risc operațional, dar să stabilească mecanisme prin care aceste două funcții să coopereze pe aspecte ce țin de conformitate [5, p.8].

Potrivit Regulamentului, funcția de conformitate poate fi combinată cu funcția de gestionare a riscurilor, dar funcția de audit intern nu poate fi combinată cu altă funcție de control intern [4, pct.173]. Totodată, „Banca trebuie să dispună de o funcție independentă de conformitate, care nu este implicată în nicio activitate de afaceri și suport al liniilor de afaceri și a cărei independență în activitate este asigurată prin raportarea nemijlocită Consiliului băncii” [4, pct.202] și „Funcția de conformitate nu trebuie implicată în efectuarea nemijlocită, suportul sau evidența tranzacțiilor și/sau a operațiunilor băncii sau cumulată cu o funcție de efectuare, de suport sau de evidență a tranzacțiilor și/sau a operațiunilor băncii” [4, pct.204]. Astfel spus, funcția de conformitate nu poate fi încadrată direct în liniile de

Compliance responsibilities are not necessarily to be met by a separate compliance subdivision. In some banks there are separate subdivisions for compliance officers specialized in specific fields, such as data protection, money laundering prevention and terrorist financing.

Basel Committee suggests that a bank should organize its compliance function and set priorities for the management of its compliance risk in a way that is consistent with its own risk management strategy and structures. For instance, some banks may wish to organize their compliance function within their operational risk function, as there is a close relationship between compliance risk and certain aspects of operational risk. Other banks may prefer to have separate compliance and operational risk functions, but establish mechanisms requiring close cooperation between the two functions on compliance matters [5, p.8].

According to Regulation, the risk management function and compliance function may be combined with the risk management function, but the internal audit function shall not be combined with another internal control function [4, point 173]. As well, “The bank shall have an independent compliance function that is not involved in any activity and business line support, and whose independence of activity shall be ensured by reporting directly to the Council of the bank” [4, point 202] and “The compliance function shall not be involved in the direct performance, support or recording of banks transactions and/or operations, or cumulate with a function of performing, supporting or recording transactions and/or operations of the bank” [4, point 204]. In other words, the compliance function cannot be involved in any business lines and respectively it cannot be cumulated with judicial division which represents by itself a business line support.

Conclusions

Compliance with Basel III standards is the main challenge for the domestic banking system. This reform was undertaken by the Republic of Moldova by the conclusion of the Association Agreement with the European Union in 2014. The Law on the activity of banks and the main normative act for the implementation of the law – the Regulation on banking activity management framework – are formulated in accordance with the principles Basel III on the compliance function. Some provisions of the legislative acts

afaceri și, respectiv, nu poate fi cumulată cu subdiviziunea juridică, ce reprezintă în sine un suport al subdiviziunilor business.

Concluzii

Conformarea la standardele Basel III constituie principala provocare pentru sistemul bancar autohton. Această reformă a fost asumată de Republica Moldova prin încheierea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană în anul 2014. Legea privind activitatea băncilor și principalul act normativ pentru punerea în aplicare a legii – Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor – sunt formulate în conformitate cu principiile Basel III privind funcția de conformitate. Unele prevederi ale actelor legislative emise de BNM sunt chiar o relatare mot-à-mot a principiilor Basel.

Un aspect important de menționat rezidă în faptul că o reglementare bancară eficientă reprezintă un proces desfășurat în două direcții. Autoritatea de supraveghere trebuie să se asigure că băncile au politici și proceduri de conformitate eficiente și că managementul inițiază acțiuni potrivite pentru corectarea neconformităților. Astfel, băncile au o libertate de reglementare a propriilor funcții de control intern.

Acolo unde Comitetul lasă loc la mai multe opțiuni posibile în funcție de mărimea băncii sau specificul activităților sale, BNM formulează reguli care să difere în funcție de „semnificația băncii”, toleranța/apetitul la risc al băncii, în conformitate cu politicile, procedurile și rezultatele controalelor băncii.

Un element-cheie, formulat atât în principiile Basel, cât și în actele normative naționale, constă în faptul că asigurarea conformității nu este doar responsabilitatea specialiștilor de conformitate, ci a întregului personal al instituției. Conformitatea trebuie să fie parte integrantă a culturii organizaționale a băncilor.

issued by the NBM are even a word-for-word formulation of the Basel principles.

An important aspect to note is that effective banking regulation is a two-way process. The supervisory authority must ensure that banks have effective compliance policies and procedures and that management initiates appropriate actions to correct non-conformities. Thus, banks have the freedom to regulate their own internal control functions.

Where the Basel Committee leaves several possible options depending on the size of the bank or the specificity of its activities, the NBM formulates rules that differ according to the “significance of the bank”, the risk tolerance / appetite of the bank, in accordance with the policies, procedures and results of bank controls.

A key element formulated both in the Basel principles and in the national normative acts is that ensuring compliance is not only the responsibility of the compliance specialists, but of the entire staff of the institution. Compliance must be an integral part of the organizational culture of banks.

Bibliografie/ Bibliography:

1. NUCU, A.E. *Provocările Basel III pentru sistemul bancar românesc*, Economie teoretică și aplicată, ISSN 1841-8678, 2011, pp.57-68.
2. WALTER, S. *Basel III: Stronger Banks and a More Resilient Financial System*, Financial Stability Institute, Basel, 2011, <https://www.bis.org>
3. *Legea nr.202 privind activitatea băncilor din 06.10.2017*. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.434-439 din 15.12.2017.
4. *Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor*, aprobat prin Hotărârea Comitetului Executiv nr.146 din 07.06.2017. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.201-213 din 23.06.2017.
5. Comitetul de la Basel. *Compliance and the compliance function in banks*, aprilie 2005, <https://www.bis.org>